

महाराष्ट्र शासन

सहसंचालक, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद

पौरबाजार, उम्मानपुरा, पत्रपेटी क्र.५१६, औरंगाबाद-४३२ ००५

दूरध्वनी क्र.: ०२४०-२३३४२९६/२३३४७६९

ईमेल : roaurangabad@dtemaharashtra.gov.in website: www.dteau.org

जा.क्र.विकाओ/शिक्षण/२०२०/ २२२६

दिनांक :

२०२०

F 8 DEC 2020

प्रति,

संचालक/प्राचार्य,

सर्व शासकीय/अशासकीय अनुदानित/विना अनुदानित
व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या पदविका/पदवी/पदव्युत्तर पदवी संस्था,
औरंगाबाद विभाग.

विषय : "क्यार" व "महा" चक्रीवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील शेतक-यांचे पाल्य असलेल्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करणेबाबत.

संदर्भ : ०१. मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.२अ/एडीएम/परीक्षा शुल्क माफी/२०२०/३५१, दिनांक ०३ डिसेंबर २०२०
०२. शासन परिपत्रक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र.संकिर्ण २०१९/प्रक्र ३५३/तांशि-४, दि.२२.११.२०१९
०३. शासन शुद्धि पत्रक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र. संकिर्ण २०१९/प्रक्र ३५३/तांशि-४, दि.०१.१२.२०२०

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने कळविण्यात येते की, संदर्भ क्र. २ च्या परिपत्रकान्वये "क्यार" व "महा" चक्रीवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यातील पिकांचे व बहुवर्षीय नुकसान झालेल्या ज्या शेतक-यांच्या पाल्यांनी शै.व. २०१९-२० मध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमांकरिता प्रवेश घेतलेला आहे, अशा विद्यार्थ्यांना चालू शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा शुल्क माफ करण्याचे आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. आता संदर्भ क्र. २ मध्ये नमुद ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्या ऐवजी राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३४९ तालुक्यामधील असे वाचण्यात यावे, असे संदर्भ क्र.३ अन्वये कळविण्यात आलेले असुन, सोबत सदरहू ३४९ तालुक्यांची यादी दिलेली आहे. उपरोक्त सदर्भाधिन परिपत्रकान्वये दिलेल्या निर्देशांची तात्काळ अंमलबजावणी करावी, असे सुचित करण्यांत येत आहे. सोबत शासनपत्र व परिपत्रकाच्या प्रती जोडण्यांत येत आहे.

सोबत : उपरोक्त प्रमाणे

(महेश शिवणकर)

प्र. सहसंचालक

तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद

प्रत : मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना माहितीस्तव सविनय सादर.

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४५०,

ई-मेल - desk2a@detemaharashtra.gov.in, वेबसाईट: <http://www.detemaharashtra.gov.in>

क्रमांक: २अ/एडीएम/ परीक्षाशुल्कमाफी/२०२०/ ३५९

दिनांक : ३ DEC 2020

प्रति,
सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय
मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपुर

विषय :- "क्यार" व "महा" चक्रीवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील शेतक-यांचे पाल्य असलेल्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत...

संदर्भ : १) शासन परिपत्रक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण २०१९/प्र.क्र. ३५३/तांशि-४, दिनांक २२.११.२०१९

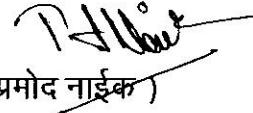
२) संचालनालयाचे पत्र क्रमांक २अ/एडीएम/२०१९/८६४, दिनांक २९.११.२०१९

३) शासन शुद्धीपत्रक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण २०१९/ प्र.क्र. ३५३/ तांशि-४, दिनांक १.१२.२०२०

वरील विषयाबाबत कळविण्यात येते की, महसूल व वन विभागाच्या दिनांक १८.११.२०१९ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमधील पिकांचे व बहुवर्षीय पिकांचे नुकसान झालेल्या ज्या शेतक-यांच्या पाल्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमांकरिता प्रवेश घेतलेला आहे अशा विद्यार्थ्यांना चालू शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा शुल्क माफ करण्याचे आदेश संदर्भाधीन दिनांक २२.११.२०१९ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये निर्गमित करण्यात आले होते. त्यानुसार संचालनालयाचे संदर्भाधीन दिनांक २९.११.२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये आपल्या अधिनस्त असलेल्या सर्व पदविका, पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांच्या संस्थांना त्यानुसार कार्यवाही करण्याबाबत कळविले आहे.

आता शासनाने संदर्भाधीन क्रमांक ३ च्या शुद्धीपत्रकान्वये शासनाच्या दिनांक २२.१.२०१९ रोजीच्या परिपत्रकातील राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमधील याएवजी राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३४९ तालुक्यांमधील असे वाचण्यात यावे असे कळवून सदरहू ३४९ तालुक्यांची यादीही कळविली आहे.

शासनाने शुद्धीपत्रकान्वये कळविलेली बाब संचालनालयाच्या दिनांक २९.११.२०१९ रोजीच्या पत्रास अनुसरून कळविण्यात येत असून शासनाने उपरोक्त संदर्भाधीन परिपत्रकान्वये दिलेल्या आदेशांची दिनांक १.१२.२०२० रोजीच्या शुद्धीपत्रकासोबत जोडलेल्या ३४ जिलह्यातील ३४९ तालुक्यांमधील विद्यार्थ्यांसाठी अंमलबजावणी करावी सदर बाब आपल्या अधिनस्त असलेल्या सर्व पदविका, पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांच्या संख्यांच्या तात्काळ निर्दर्शनास आणण्यात यावी. सोबत शासन शुद्धीपत्रक व ३४९ तालुक्यांची यादी जोडण्यात येत आहे.

(प्रमोद नाईक)
सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत :

१. मा.प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई यांना माहितीसाठी सविनय सादर
२. सचिव, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई यांना माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी
३. कार्यासन क्रमांक २, ३, १०, १८ मुख्य कार्यालय मुंबई यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

3, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्रमांक 1967, मुंबई 400 001.

दूरध्वनी - 22620601/22690602/22641150/22641151

फॅक्स - 2269 2102.

E-Mail: desk2a@dtmhaharashtra.gov.in Internet: <http://www.dtmaharashtra.gov.in>

महत्वाचे

क्रमांक : २३/एडीएम/२०१९/ ८६४

दिनांक : २९ NOV 2019

प्रति,
सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय
मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपुर

विषय :- दुष्काळ परिस्थिती तसेच "क्यार" व "महा" चक्रीवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील शेतक-यांचे पाल्य असलेल्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत...

- संदर्भ : १) शासन परिपत्रक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक शुल्क ५२१९/ प्र.क्र.३११/ मशि-२, दिनांक २१.११.२०१९
- २) शासन परिपत्रक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण २०१९/ प्र.क्र.३५३/ तांशि-४, दिनांक २२.११.२०१९
- ३) शासन पत्र उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक शुल्क-२०१९/ प्र.क्र.३५२/विशि-३, दिनांक २२.११.२०१९

वरील विषयाबाबत कळविण्यात येते की, पर्जन्यतूट व अनुंयंगिक बाबींमुळे प्रभावित झालेल्या आंबेजोगाई, जि.बीड व परांडा, जि उस्मानाबाद या दोन तालुक्यांमधील दुष्काळी परिस्थिती तसेच राज्यात माहे ऑक्टोबर नोव्हेंबर २०१९ मध्ये "क्यार" व "महा" चक्रीवादळामुळे निर्माण परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे शेती पिकांचे नुकसान झालेल्या आपदग्रस्त तालुक्यांमधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भाधीन क्रमांक ३ च्या शासन पत्राच्याये प्राप्त आदेशानुसार खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

१. महसूल व वन विभागाच्या दिनांक १८.११.२०१९ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील ३४ जिल्हयातील ३२५ तालुक्यांमधील पिकांचे व बहुवर्षीय पिकांचे नुकसान झालेल्या ज्या शेतक-यांच्या पाल्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमांकरिता प्रवेश घेतलेला आहे अशा विद्यार्थ्यांना चालू शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा शुल्क माफ करण्याचे आदेश संदर्भाधीन शासन परिपत्रकाच्याये निर्गमित करण्यात आले आहे.
२. तसेच शासन परिपत्रकाच्या दिनांकापर्यंत ज्या विद्यार्थ्यांकडून परीक्षा शुल्क आकारण्यात आले आहे त्या विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क संबंधित संस्थेमार्फत परत करण्यात यावे
३. या सवलतीचा लाभ केवळ आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांपुरता मर्यादित राहिल. राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेखालील शिष्यवृत्तीसाठी पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांना ५०% इतकी रक्कम शिष्यवृत्तीच्या स्वरूपात देण्यात येत असल्याने, या योजनेखाली परीक्षा शुल्काच्या केवळ ५०% इतकी रक्कम माफ करण्यात यावी. तसेच रुपये

८.०० लाख पर्यंत कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न असलेल्या उर्वरीत विद्यार्थ्यांना १००% परीक्षा शुल्काची रक्कम माफ करण्यात यावी.

४. या योजनेवरील परीक्षा शुल्क माफीसाठी विद्यार्थ्यांकडून अर्ज प्राप्त करून घेण्याची , विद्यार्थ्यांस या सवलतीसाठी पात्र ठरविण्याची आणि त्याप्रमाणे विद्यापीठाकडे / मंडळाकडे परीक्षा शुल्काची मागणी करण्याची जबाबदारी संरथेची राहील.

सदर बाबी आपल्या अधिनस्त असलेल्या सर्व पदविका,पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांच्या संस्थांच्या तात्काळ निर्दर्शनास आणण्यात याव्यात. तसेच शासनाने उपरोक्त संदर्भाधीन परिपत्रकान्वये दिलेल्या निर्देशांची तात्काळ अंमलबजावणी करावी आणि केलेल्या कार्यवाहीचा अनुपालन अहवाल संचालनालयास सादर करावा. सोबत शासन पत्र व परिपत्रकाच्या प्रती जोडण्यात येत आहेत.

(डॉ.अभ्यास गांग)

संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत :

१. मा.सचिव,महाराष्ट्र शासन,उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय विस्तार भवन,मुंबई यांना माहितीसाठी सविनय सादर
२. सचिव,महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ,मुंबई यांना माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी
३. कार्यासन क्रमांक २,३,१०,१८ मुख्य कार्यालय मुंबई यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी

क्र. शुल्क-२०१९/प्र.क्र. ३५२/विशि - ३
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दि. २२ नोवेंबर, २०१९

प्रति,

१. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
२. कुलसचिव, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि. रायगड
३. कुलसचिव, कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक, जि.नागपूर
४. कुलसचिव, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक.

विषय:- विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

संदर्भ:- (१) शासन परिपत्रक क्र. शुल्क-५२१९/प्र.क्र. ३११/मशि-२, दि.२१ नोवेंबर, २०१९
(२) शासन परिपत्रक:- संकीर्ण २०१९/प्र.क्र. ३५३/तांशि-४ दि.२२ नोवेंबर, २०१९

महोदय,

जून ते सप्टेंबर या कालावधीत पर्जन्य तूट व अनुषंगिक बाबीमुळे प्रभावित झालेल्या आंबेजोगाई, जि.बीड व परांडा, जि.उरमानाबाद या दोन तालुक्यांमधील दुष्काळी परिस्थिती तसेच राज्यात माहे ऑक्टोबर-नोवेंबर, २०१९ मध्ये “क्यार” व “महा” चक्रीवादळामुळे निर्माण परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे शेती पिकांचे नुकसान झालेल्या आपदग्रस्त तालुक्यांमधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भीय परिपत्रक क्र.१ व २ अन्वये निर्देश दिले आहेत. (प्रत संलग्न) त्यानुसार तात्काळ अंमलबजावणी करण्यात यावी व केलेल्या कार्यावाहीचा अनुपालन अहवाल विभागास तात्काळ सादर करावा, ही विनंती.

आपला,

(प्रविणकुमार पवार)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

संहिता : वरीलप्रमाणे

प्रत माहिती तथा आवश्यक कार्यवाहीस्तव अग्रेषित:-

१. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

दुष्काळ परिस्थिती तसेच “क्यार” व “महा”
चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान
झालेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन
विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक : शुल्क-५२११/प्र.क्र.३११/मशि-२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २१ नोव्हेंबर, २०१९.

- वाचा :** (१) शालेय शिक्षण विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक:एफईडी-१५९२/१२०२/(११३२)/
साशि-५, दिनांक १८.१०.१९९३.
(२) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक : एससीवाय-२०१९/प्र.क्र.२२०/म-७,
दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१९.
(३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक : सीएलएस-२०१९/प्र.क्र.१९१/म-३,
दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१९.

शासन परिपत्रक :

उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक-१ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची विद्यापीठ व परीक्षा मंडळे यांची परीक्षा फी माफ करण्याची योजना लागू केली आहे. यामध्ये अकृषी विद्यापीठांकडून घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांचा समावेश आहे. आता महसूल व वन विभागाने संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये जून ते सप्टेंबर या कालावधीत पर्जन्य तूट व अनुषांगिक बाबीमुळे प्रभावित झालेल्या आंबेजागाई, जि.बीड व परांडा, जि.उर्सानाबाद या दोन तालुक्यांमध्ये दुष्काळ घोषित करून काही सवलती लागू केल्या आहेत. तसेच, संदर्भाधीन क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यात माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये “क्यार” व “महा” चक्रिवादळामुळे निर्माण झालेल्या परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमध्ये शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसान झालेल्या आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत व सवलती लागू केल्या आहेत. सदर तालुक्यातील शेतकऱ्यांना लागू केलेल्या सवलतीमध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याची सवलत लागू केलेली आहे. यास्तव सदर दुष्काळी परिस्थिती व आपदग्रस्त तालुक्यांमधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भाधीन क्रमांक-१ येथील शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार तात्काळ कार्यवाही करण्यात यावी. यासाठी आवश्यक असल्यास निधीची तरतुद करण्यासाठी संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी तातडीने शासनास प्रस्ताव सादर करावा.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९११२११२५५०७५१०८ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Rohini
Bhalekar

Digitally signed by Rohini Bhalekar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Higher
And Technical Education Department,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
2.5.4.20=440c600559857f4234e969f892346c88247ac813
46a1b7229bf9917deb7bce48, cn=Rohini Bhalekar
Date: 2019.11.21 15:01:56 +05'30'

(रोहिणी भालेकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
३. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण (संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांच्यामार्फत),
४. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
५. उप सचिव (म-७ व म-३), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. कार्यासन अधिकारी (म.शि.३), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. निवड नस्ती (म.शि.२).

“क्यार” व “महा” चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे पाल्य असलेल्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.३५३/ताशि-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २२ नोव्हेंबर, २०१९

- वाचा :** १) शालेय शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.एफईडी-१५९२/१२०२/
(११३२)/साशि-५, दिनांक १८/१०/१९९३
२) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक सीएलएस-२०१९/
प्र.क्र.१९१/म-३, दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१९
३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक एससीवाय-११/२०१९/
प्र.क्र.८१/म-११, दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०१९

परिपत्रक :

महसूल व वन विभागाच्या वर अनुक्रमांक २ येथील दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१९ च्या शासन निर्णयाव्दारे माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये “क्यार” व “महा” चक्रिवादळामुळे निर्माण झालेल्या परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे राज्यातील ३४ जिल्ह्यांतील ३२५ तालुक्यामध्ये शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसान झालेल्या आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना विशेष दराने मदत व सवलती देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. या शासन निर्णयाव्दारे आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना विविध सवलती जाहिर करण्यात आल्या असून त्यापैकी एक सवलत “शेतीपिकांचे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांच्या पाल्यांना शाळा व महाविद्यालयीन परीक्षा शुल्कामध्ये माफी” ही आहे. याबाबत संबंधित प्रशासकीय विभागांनी आवश्यकतेनुसार सविस्तर आदेश निर्गमित करावेत व त्याबाबत आवश्यक निधीची तरतूद करून ती माफ करण्यात यावी, अशा स्वरूपाचे आदेश देण्यात आले आहेत. त्यास अनुसरून महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णयानुसार फायदा देण्याकरीता खालीलप्रमाणे आदेश सर्व विद्यार्थींना तसेच महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळास देण्यात येत आहेत :-

- १) महसूल व वन विभागाच्या दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१९ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमधील पिकांचे व बहुवर्षीय पिकांचे नुकसान झालेल्या ज्या शेतकऱ्यांच्या पाल्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील अभ्यासक्रमांकरीता प्रवेश घेतलेला आहे अशा विद्यार्थ्यांना चालू शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा शुल्क माफ करण्यात यावे.
- २) या शासन परिपत्रकाच्या दिनांकापर्यंत ज्या विद्यार्थ्यांकदून परीक्षा शुल्क आकारण्यात आले आहे त्या विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क संबंधित संस्थेमार्फत परत करण्यात यावे.

३) या सवलतीचा लाभ केवळ आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांपूरता मर्यादित राहिल. राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेखाली शिष्यवृत्तीसाठी पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांना ५०% परीक्षा शुल्क शिष्यवृत्तीच्या स्वरूपात देण्यात येत असल्याने, या योजनेखाली परीक्षा शुल्काच्या केवळ ५० % इतकी रक्कम माफ करण्यात यावी. रुपये ८.०० लाख पर्यंत कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न असलेल्या उर्वरित विद्यार्थ्यांना १०० % परीक्षा शुल्काची रक्कम माफ करण्यात यावी.

४) या योजनेवरील परीक्षा शुल्क माफीसाठी विद्यार्थ्यांकडून अर्ज प्राप्त करून घेण्याची, विद्यार्थ्यांस या सवलतीसाठी पात्र ठरविण्याची आणि त्याप्रमाणे विद्यापीठाकडे / मंडळाकडे परीक्षा शुल्काची मागणी करण्याची जबाबदारी संस्थेची राहिल.

५) यासाठी होणारा खर्च सर्व संबंधित विद्यापीठांनी तसेच महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने स्वतःच्या जमा निधीतून भागवावा.

६) हे आदेश स्वायत्त संस्थांना देखील लागू राहील.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेताक २०१९११२२१६०१३१५२०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SANJAY AUDUMBAR
DHARURKAR

(संजय औ. धारुरकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठ
  - कुलसचिव, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि.रायगड

प्रतः

- १) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
  - २) संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
  - ३) संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
  - ४) सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये.
  - ५) सर्व उपसचिव/कार्यासन क्र.विशि-३/तांशि-३/साशि-१/ताशि-५, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
  - ६) महसूल व वन विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग / विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग / वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग / कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय मुंबई
  - ७) निवड नस्ती (तांशि-४).

“क्यार” व “महा” चक्रिवादळामुळे आलेल्या
अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या
तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे पाल्य असलेल्या
विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन शुद्धीपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.३५३/तांशि-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ०९ डिसेंबर, २०२०

- वाचा : १) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक सीएलएस-२०१९/
प्र.क्र.१९१/म-३, दि.१८ नोव्हेंबर, २०१९
२) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.३५३/तांशि-४,
दि.२२ नोव्हेंबर, २०१९
३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय शुद्धीपत्रक क्रमांक-सीएलएस-२०१९/
प्र.क्र.१९१/म-३, दिनांक २५ नोव्हेंबर, २०२०

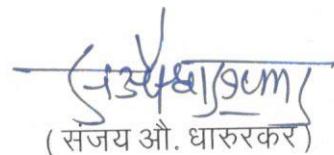
शासन शुद्धीपत्रक :-

उपरोक्त संदर्भ क्र.२ येथील शासन परिपत्रकातील अनुक्रमांक १ मधील “राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमधील” याएवजी “राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३४९ तालुक्यांमधील” असे वाचण्यात यावे.

२. ३४९ तालुक्यांचे यादी सोबत जोडली आहे.

३. सदर शासन शुद्धीपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतरथळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२०१२०११५०६२००३०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय औ. धारकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठे
२. कुलसचिव, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि. रायगड

प्रत :

- १) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३) संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ४) सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये.

- ५) सर्व उपसचिव/कार्यासन क्र.विशि-३/तांशि-३/साशि-१/ताशि-५, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) महसूल व वन विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग / विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग / वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग / कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय मुंबई
- ७) निवड नस्ती (तांशि-४).

शासन शुद्धीपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.३५३/तांशि-४, दि.१ डिसेंबर, २०२०

सोबतचे सहपत्र

ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, २०१९ मधील अवेळी पावसामुळे मोठ्या प्रमाणात पिकांचे नुकसानीमुळे बाधित झालेले तालुके.

अ.क्र.	जिल्हा	बाधित तालुके (नावे)	बाधित तालुके (संख्या)
१	ठाणे	ठाणे, कल्याण, अंबरनाथ, मुरबाड, शाहापूर, भिवंडी.	०६
२	पालघर	पालघर, डहाणू, तलासरी, वसई, वाडा, जळ्हार, मोखाडा, विक्रमगड	०८
३.	रायगड	अलबाग, मुरुड, पेण, खालापूर, उरण, कर्जत, पनवेल, माणगाव, तळा, पाली/सुधागड, रोहा, महाड, पोलादपूर, श्रीवर्धन, म्हसळा,	१५
४	रत्नागिरी	रत्नागिरी, राजापूर, लांजा, चिपळूण, संगमेश्वर, गुहागर, दापोली, खेड, मंडणगड	०९
५	सिंधुदुर्ग	कणकवली, मालवण, देवगड, वैभववाडी, सावंतवाडी, वेंगुर्ला, दोडामार्ग, कुडाळ.	०८
६	धुळे	धुळे, साक्री, शिंदखेड, शिरपूर	०४
७	जळगाव	अमेळनेर, चोपडा, एरडोल, धरणगाव, पारोळा, जळगाव, भुसावळ, बोदवड, यावल, रावेर, मुक्ताईनगर, भडगाव, चाळीसगाव, जामनेर, पाचोरा.	१५
८	नाशिक	मालेगाव, सटाणा, नांदगाव, कळवण, दिंडोरी, देवळा, सुरगाणा, नाशिक, ईगतपुरी, पेठ, त्र्यंकेश्वर, निफाड, चांदवड, येवळा, सिन्नर.	१५
९	नंदूरबार	नंदूरबार, नवापूर, शहादा, अक्राणी, तलोदा, अक्कलकुवा.	०६
१०	कोल्हापूर	करवीर, कागळ, राधानगर, गगणबावडा, पन्हाळा, शाहूवाडी, हातगणंगले, शिरोळ, गडहिंगलज, आजरा, भुदरगड, चंदगड	१२
११	सातारा	कराड, पाटण, वाई, जावळी महाबळेश्वर, खडाळा, सातारा, कोरेगाव, खटाव, फलटण, माण.	११
१२	सांगली	कवठेमहाकाळ, जत, तासगाव, आटपाडी, पलुस, खानापूर, कडेगाव, वाळवा, शिराळा, मिरज.	१०
१३	पुणे	मुळशी, भोर, मावळ, वेल्हे, जुन्नर, खेड, आवेगोव, शिरुर, बारामती, दौऱ्या, पुरंदर, इंदापूर, पुणे हवेली.	१३
१४	अहमदनगर	रहाता, नेवासा, कोपरगाव, कर्जत, श्रीगोदा, संगमनेर, अकोले, श्रीरामपूर, शेवगाव, जामखेड, नगर, पाथर्डी, पारनेर, राहुरी.	१४
१५	सोलापूर	द.सोलापूर, उ. सोलापूर, अक्कलकोट, मोहोळ, सांगोला, बार्शी, म्हाडा, करमाळा, पंढरपूर, माळशिरस, मंगळवेढा.	११
१६	औरंगाबाद	औरंगाबाद, पैठण, फुलब्री, वैजापूर, गंगापूर, खुलताबाद, सिल्लोड, कन्नड, सोयगाव.	०९
१७	जालना	जालना, बदनापूर, भोकरदन, जाफ्राबाद, अंबड, परतूर, मंठा, घनसांगवी.	०८

१८	बीड	बीड, माजलगाव, गेवराई, वडवणी, अंबेजोगाई, केज, परळी, पातोदा, शिरुर (कसार), आष्टी, धारूर.	१९
१९	लातूर	लातूर, औसा, रेणापूर, निलंगा, शिरुन अनंतपाळ, उदगीर, अहमदपूर, जळकोट, देवणी, चाकूर.	१०
२०	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा, लोहारा, भुम, परांडा, वाशी, कळंब.	०८
२१	हिंगोली	हिंगोली, कळमनुरी, वसमत, औंढा-नागनाथ, सेनगांव	०५
२२	परभणी	परभणी, सेलु, मानवत, गंगाखेड, जिंतुर, पुर्णा, सोनपेठ, पाथरी, पालम.	०९
२३	नांदेड	नांदेड, अर्धापूर, मुदखेड, कंधार, लोहा, देगलुर, मुखेड, नायगाव, बिलोली, धर्माबाद, किनवट, माहुर, हिमायतनगर, हदगांव, भोकर, उमरी.	१६
२४	अमरावती	अमरावती, भातकुली, नांदगांव खंडेश्वर, धामणगाव रेल्वे, चांदुर रेल्वे, मोर्शी, वरुड, चांदुर बाजार, तिवसा, धारणी, अचलपुर, दर्यापूर, अंजनगाव सुर्जी, चिखलदरा.	१४
२५	अकोला	अकोट, तेल्हार, वाळापूर, पातुर, अकोला, वार्षिटाकळी, मुर्तिजापूर.	०७
२६	यवतमाळ	यवतमाळ, कळंब, घाटंगी, राळेगांव, दारव्हा, नेर, आर्णी, बाभुळगांव, पुसद, दिग्रस, उमरखेड, महागांव, पांढरकवडा, वणी, मोरगांव, झरी.	१६
२७	वाशिम	वाशिम, मालेगाव, रिसोड, मंगरुळ्पीर, मानोरा, कारंजा.	०६
२८	बुलढाणा	बुलढाणा, मलकापुर, चिखली, मोताळा, मेहकर, लोणार, सिंदखेड राजा, देऊळगांव राजा, खामगाव, शेगांव, संग्रामपुर, नांदुरा, जळगांव जामोद.	१३
२९	वर्धा	वर्धा, सेलू, देवळी, आर्वी, हिंगणघाट, समुद्रपूर, करंजा, आष्टी.	०८
३०	नागपूर	रामटेक, उमरेड, नागपूर ग्रामीण, कामठी, पारशिवनी, मौदा, काटोल, नरखेड, सावनेर, कळमेश्वर, भिवापुर, कुही.	१२
३१	चंद्रपूर	चंद्रपूर, बळारपूर, मुल, सावली, वरोरा, भद्रावती, चिमुर, नागभिड, सिंदेवाही, ब्रह्मपुरी, राजुरा, कोरपना, गोडपिंपरी, पोंभुर्णा.	१४
३२	भंडारा	भंडारा, मोहाडी, तुमसर, पवनी, सोकोली, लाखनी, लाखादूर.	०७
३३	गोंदिया	गोंदिया, गोरेगांव, तिरोडा, अर्जुनी-मोर, देवरी, सालेकसा, सडक-अर्जुनी, आमगांव.	०८
३४	गडचिरोली	गडचिरोली, चार्मोशी, धानोरा, मुलचेरा, वडसा, आरमोरी, करखेडा, कोरची, अहेरी, भामरागड, सिरोंचा	११
एकुण तालुके			३४९